

Från innovation till patientnytta – hur optimerar vi användningen av ny medicin? IHE Forum

Kliniska prövningar som en del i den vanliga vården

5 september, 2024

Peter Asplund, Verksamhetschef | Tid. Utredare för Klimat och Näringsdepartementet – Ds 2023:8

Peter.asplund@regionorebrolan.se

2030:

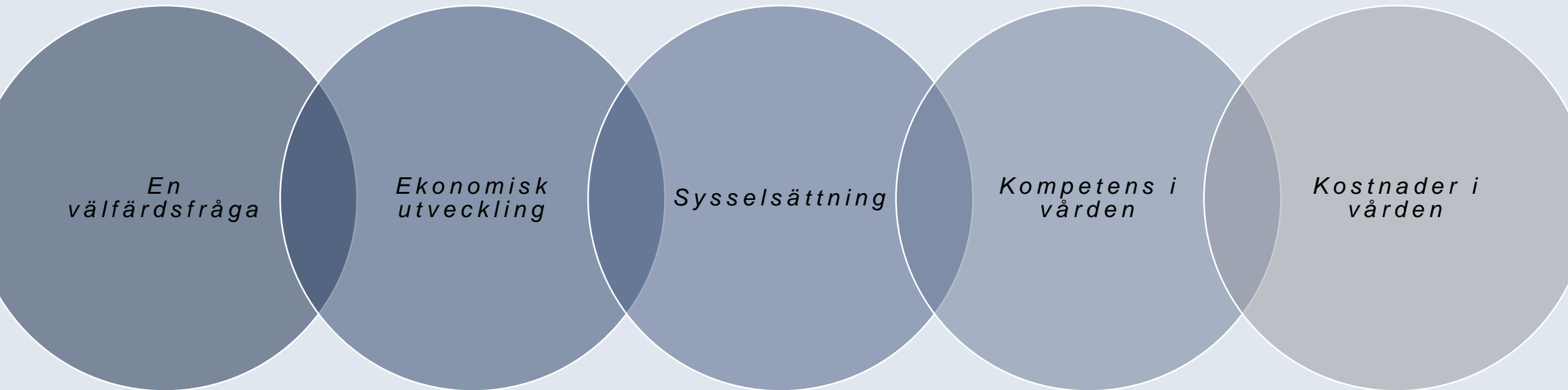
En mer jämlik vård där varje patient och invånare erbjuds deltagande i relevanta kliniska prövningar, och kliniska prövningar är en integrerad del av vård och behandling.

FÄRDPLAN FÖR KLINISKA PRÖVNINGAR

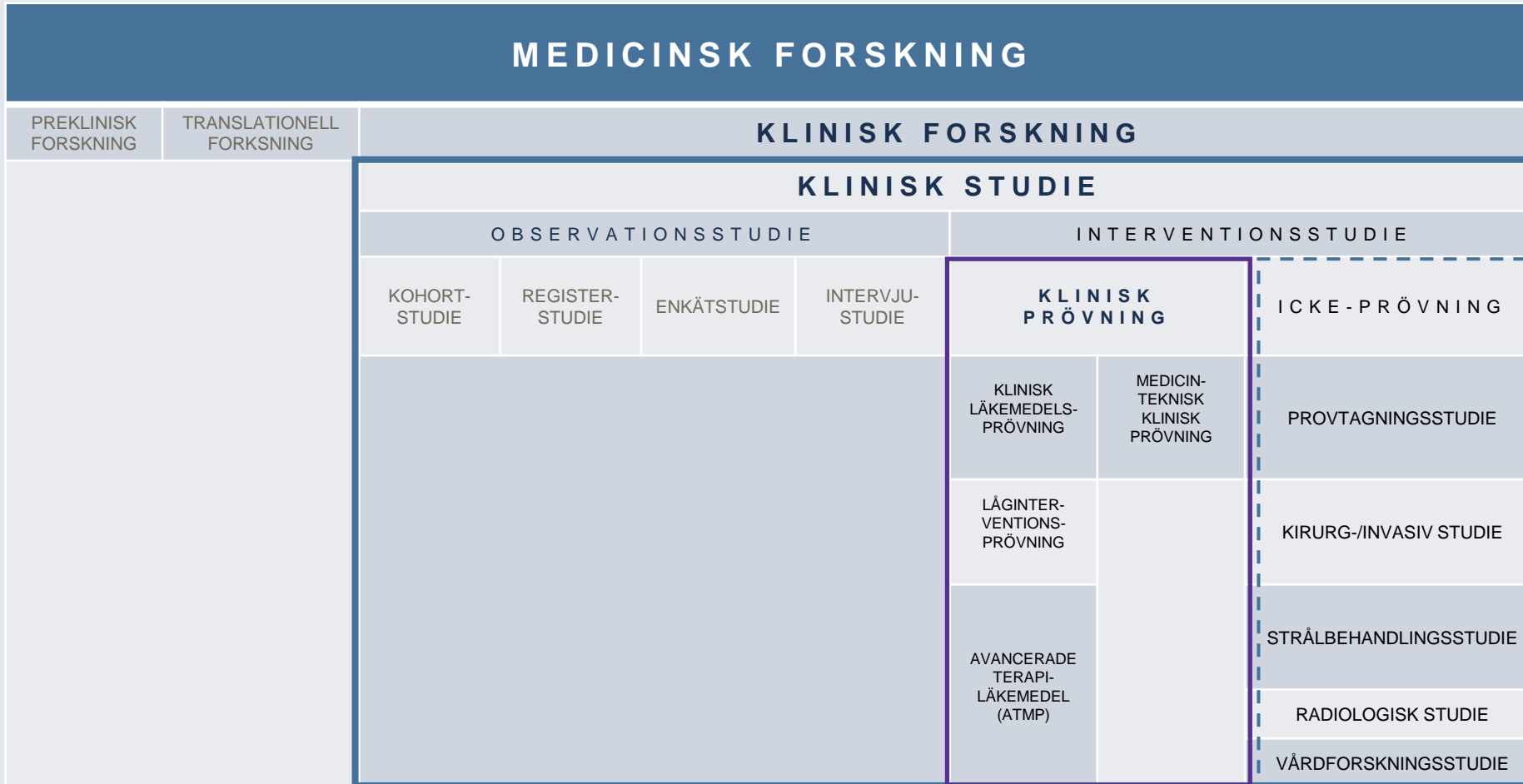
SOM EN DEL I DEN VANLIGA VÅRDEN

Kliniska prövningar behövs för en modern vård av hög kvalitet med **tidig tillgång** till nya behandlingsmetoder*

ETT EKOSYSTEM

Delar och aktörer som tillsammans skapar en komplex levande miljö*.

Aktiviteter som behöver organiseras flexibelt och med hög förmåga att anpassa sig till olika och växlande förutsättningar

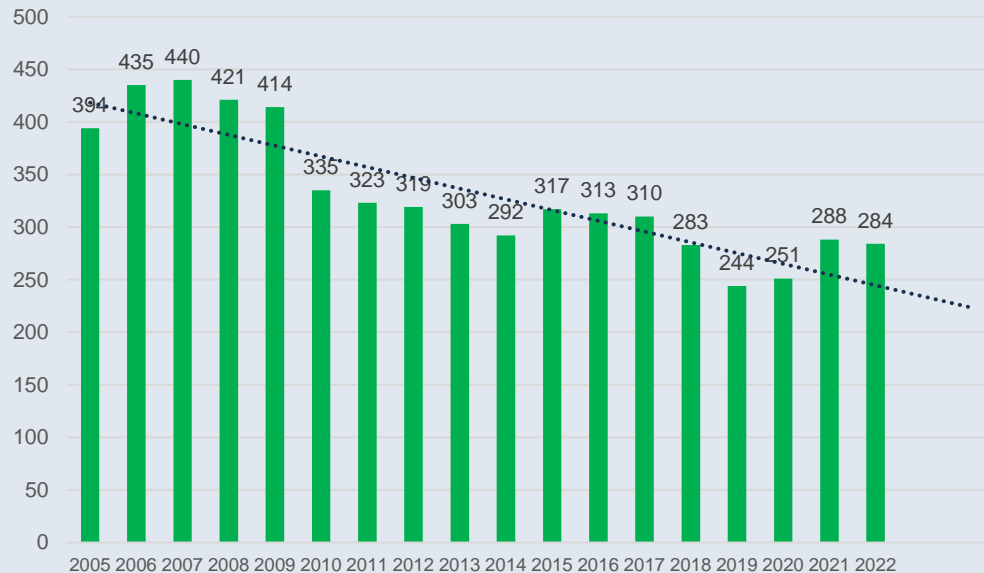
* Ds2023:8 med referens till Klara Palmberg Brorud; Komplexitet

Källa: Anpassad från Karolinska Universitetssjukhusets databas för kliniska studier

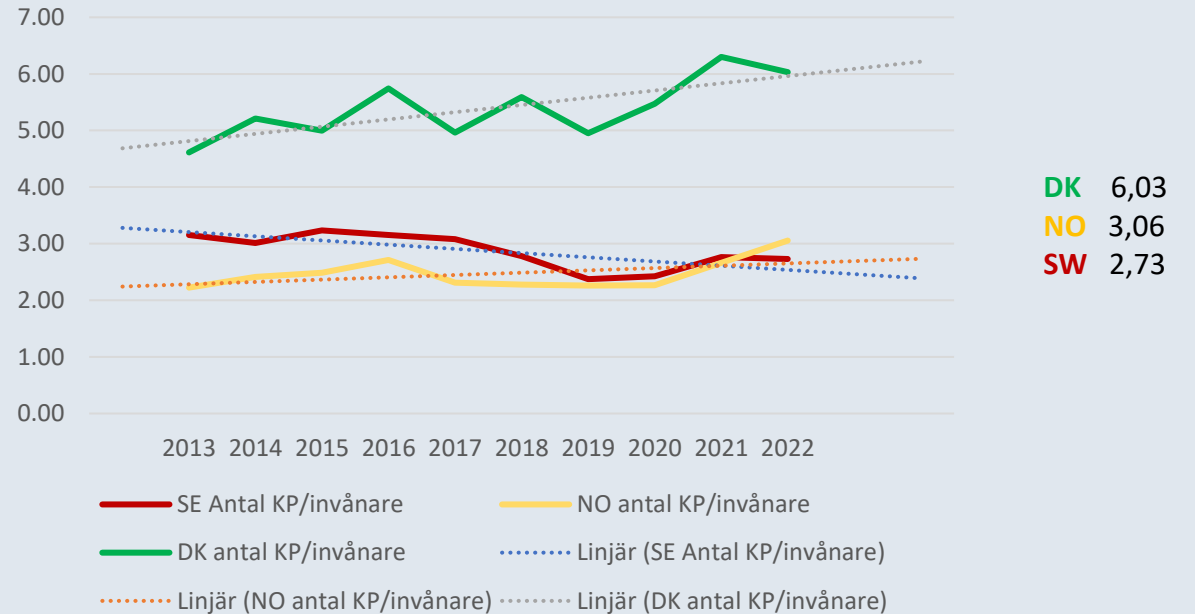
UTVECKLINGEN

Åtgärder för att förbättra förutsättningarna för kliniska prövningar är nödvändiga

# of clinical trial applications (submitted)
Sweden 2005 - 2022¹

# of clinical trial applications (submitted)
by 100 000 inhabitants²

AKTUELLT

EN KUNSKAPSPLATTFORM

INSIKTER OM UTMANINGAR OCH MÖJLIGHETER

Ökande global konkurrens

Vikande leveransförmåga

Vikande genomförandekapacitet i hälso- och sjukvården

Vikande återväxt av kompetens

Överbelastade processer och brist på stödsystem

Brist på samordning och handlingsplaner

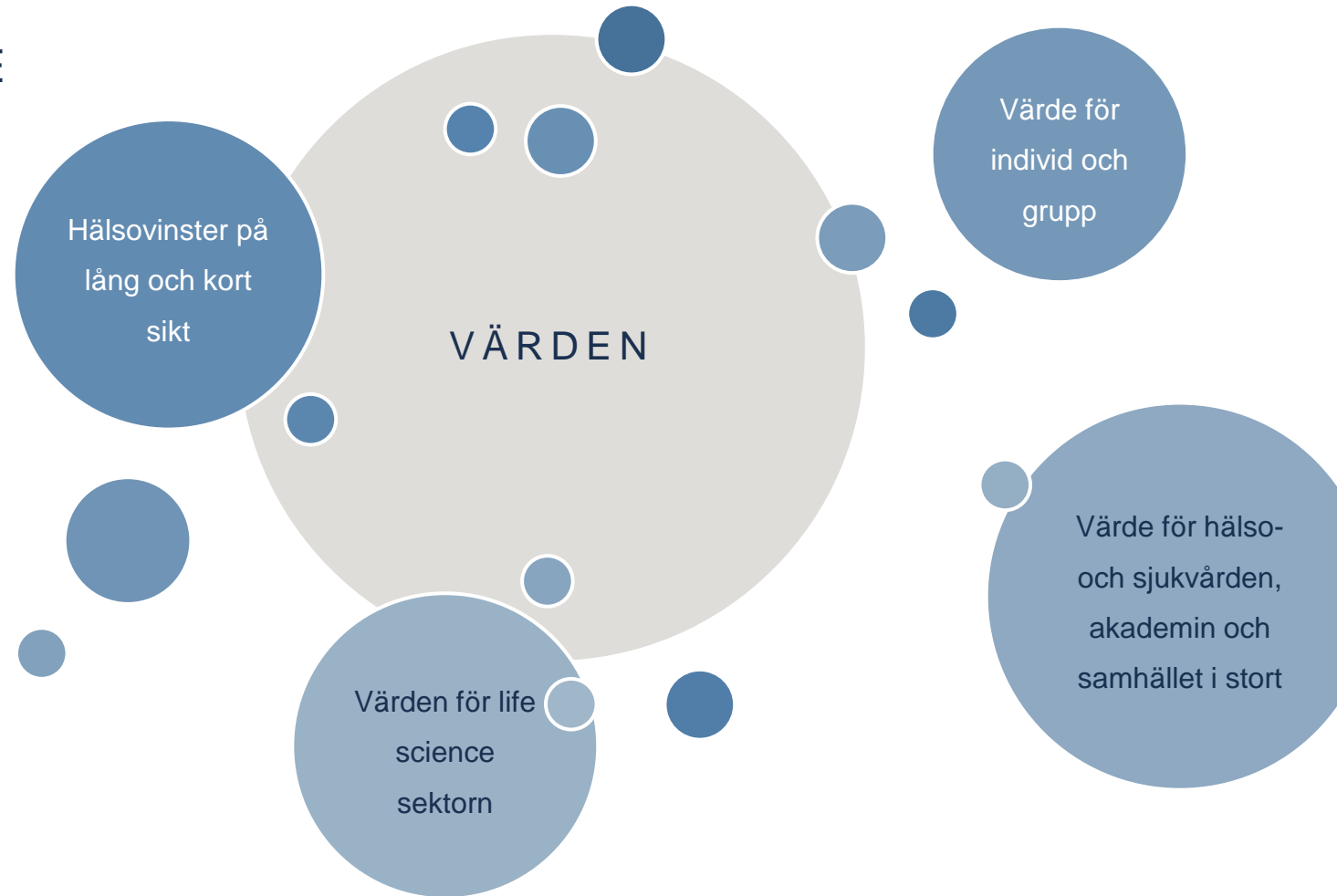
Begränsande faktorer i lagrum och regelverk

KLINISKA PRÖVNINGAR

NÅGRA PERSPEKTIV PÅ VÄRDE

- Har ett läkemedel, produkt, ingrepp eller en metod en positiv effekt, större än vad befintliga alternativ ger och är det säkert?
- ”Jag som patient kan få en ny aktiv behandling, så kallat 'placebo' eller standardbehandling”
- ”Vi, forskaren, vill mäta en möjlig hälsovinsts storlek, helst mellan grupper”
- En del i att utveckla vård, introducera ny kunskap och förbereda oss för morgondagens behandlingar

NYTTA I ETT BREDARE PERSPEKTIV

Utveckla vad som utgör värde och med vilka element vi gör beräkningar?

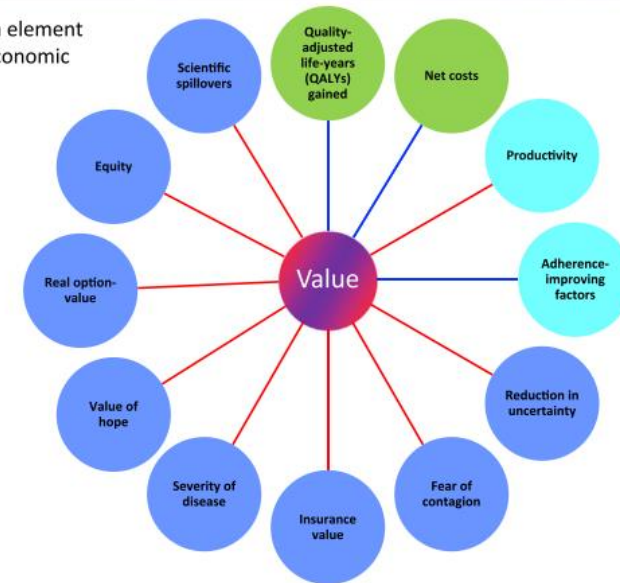
- Vi behöver ytterligare fakta runt kliniska prövningar som vi idag inte har tillgång till ¹
- Traditionella mått som t.ex. QALY, nettokostnad, produktivitet etc. isolerar inte värdet och nyttan av den kliniska prövningen, som intervention. ²
- Nya och anpassade element kan bredda förståelsen för värde och nytta av den kliniska prövningen; tarvar ytterligare forskning ²

1. Ds 2023:8

2. Lakdawalla et.al. Value in Health, Volume 21, Issue 2, , February 2018, pages 131-139

Elements of Value

Challenge: Map each element into an underlying economic framework for value assessment.

Note. Green circles: core elements of value; light blue circles: common but inconsistently used elements of value; dark blue circles: potential novel elements of value; blue line: value element included in traditional payer or health plan perspective; and red line: value element also included in societal perspective

FÖRSLAG PÅ ÅTGÄRDER

– PARTNERSKAP, SAMVERKAN OCH GENOMFÖRANDEKAPACITET

SweTrial - etablera ett nationellt **partnerskap** och **nationella terapinätverk** för kliniska prövningar*

SweTrial - utveckla **prövningsenheter** för stärkt **genomförandekapacitet i hälso- och sjukvården**

Rikta **Kliniska Studier** Sveriges uppdrag specifikt mot kliniska studier

Säkra **kompetensförsörjningen** av klinisk forskningspersonal och forskningsstödande yrken i hälso- och sjukvården

Skapa tillgång till **statistik** över kliniska prövningar och kliniska studier i Sverige

Tillför ytterligare statligt stöd till regionala **biobankscentrum** (RBC) inom regionerna och Biobank Sverige

Undanröj författningsmässiga **hinder** och undvik nationella särkrav för kliniska prövningar

Förslagen finansieras genom en omfördelning av medel (*) och tillskjutande medel beräknade till 95 mkr årligen; Ds 2023:8

Idag 5 september, 2024

- ”Fortsatt tydligt negativ trend i antal ansökningar för kliniska prövningar och vi vet inte vilka som startar eller hur många patienter som inkluderats”
- Vi rör oss nu mot, ett nationellt partnerskap med hög politisk förankring och en starkt infrastruktur och genomförande-kapacitet i sjukvården som beaktar utredningens förslag *
- Två av förslagen redan omsatta och beaktade i tidigare regeringsuppdrag till Läkemedelsverket

Nu växlas arbetet upp med att uppdatera den nationella life science-strategin

Publicerad 20 december 2023

Bättre förutsättningar för kliniska prövningar diskuterades med läkemedelsindustrin

Publicerad 13 mars 2024

Ledamöter i den rådgivande gruppen för life science utsedda

Publicerad 18 mars 2024

SWElife

Regeringskansliet

Regeringsuppdrag från [Socialdepartementet](#)

Uppdrag till Läkemedelsverket att föreslå förbättrade förutsättningar och stärkt genomförandekapacitet för kliniska prövningar

Diarienummer: S2024/01311

Publicerad 02 juli 2024

Regeringen ger Läkemedelsverket i uppdrag att, med utgångspunkt i Förslag på åtgärder för att skapa bättre förutsättningar för kliniska prövningar (Ds 2023:8), föreslå hur förbättrade förutsättningar och stärkt genomförandekapacitet för kliniska prövningar kan åstadkommas i Sverige.

FRÅN INNOVATION TILL PATIENTNYTTA

KLINISKA PRÖVNINGAR I DEN VANLIGA VÅRDEN

*” Bidrar till att
optimera
användningen av ny
medicin”*

*” Utgör ett
samhällsvärde och
en patientnytta i sig”*